

AMNESTY INTERNATIONAL I NORGE 2017

AMNESTY
INTERNATIONAL

På forsiden: Teodora Vasquez fra El Salvador ble fengslet etter en dødfødsel. I desember 2017 lanserte Amnesty i Norge en kampanje for å få henne løslatt. Etter mye internasjonalt press, valgte myndighetene å benåde henne. Bildet er fra løslatelsen, hvor hun ble møtt av familien sin utenfor fengselet. Foto: Amnesty International/Edgar Romero

Bildet under: Over hele verden kommer mennesker sammen for å ta imot folk på flukt.

Foto: Amnesty International/Marie-Anne Ventoura

Innhold

4

Hilsen fra generalsekretæren:

Ta vare på de viktige øyeblikkene

6

Syv bevis på at din støtte nytter:

Sammen oppnår vi endring

8

Amnesty i Norge:

Satte Norge på kartet

10

#IamListening-kampanjen:

Vi fikk verden til å lytte

12

Amnesty i verden:

Rapportene som redder liv

14

Aktivism i Norge:

Fant håp i 900 norske brev

16

Barents Pride i Kirkenes:

Grenseløs kjærlighetsmarsj

18

Slik støtter Norge Amnesty

En hilsen fra generalsekretæren: Ta vare på de viktige øyeblikkene

Hva skjedde egentlig i 2017? Vel, mye kan være tungt å ta innover seg.

2017 var et år hvor hatefulle ytringer ble til voldelige handlinger og konkret politikk. I Myanmar ble verden vitne til hvordan diskriminering og hat mot rohingyaene eskalerte til etnisk rensing.

I Europa så vi også hvordan hatretorikk ble til politiske realiteter, blant annet i land som Tyrkia, Polen og Ungarn. Eksempler på dette er forslaget om innstramminger i abortloven i Polen, og Ungarns nye lov som stikker kjepper i hjulene for de som ønsker å hjelpe flyktninger.

På sosiale medier har det vært et trøblete år. Hverken Twitter eller Facebook er tøffe nok til å slå ned på hatretorikk. I tillegg gjør de altfor lite for å beskytte kvinner mot digital netthets. Samtidig har kvinner selv stått fram gjennom #MeToo-kampanjen. Initiativet har gått på tvers av bransjer og land, og det har hatt en enorm kraft.

Dette året opplevde jeg at to av mine tyrkiske Amnesty-kollegaer, Idil Eser og Taner Kılıç, ble fengslet. Det er absurd å tenke på at de ble fengslet for å gjøre det samme som meg – arbeide for menneskerettighetene på fredelig vis. 2017 har vist oss at menneskerettighetene i Tyrkia og mange andre land står overfor en usikker fremtid.

Men 2017 var samtidig fylt med fantastiske og viktige øyeblikk.

Dette året har jeg blitt imponert over mange utrolig modige mennesker. Blant dem er russiske aktivister som trosset myndighetene og gikk i sin første Pride-parade, urfolksaktivister i Mellom-Amerika som sto opp mot mektige og hensynsløse gruveselskaper og latinamerikanske kvinner som tok tilbake retten til å bestemme over sin egen kropp.

Selv hadde jeg gleden av å være tilstede under løslatelsen av Teodora Vasquez, en kvinne som satt fengslet i El Salvador etter en dødfødsel. Etter løslatelsen fortalte hun at hun vil bli jusstudent. Hun vil ta opp kampen for de andre kvinnene som sitter fengslet etter svangerskapskomplikasjoner.

Listen over disse modige menneskene er lang. Og med hjelp fra mennesker som deg, jobber vi for at de skal beskyttes mot forfølgelse og trusler, slik at de kan skape endring.

For mange har 2017 vært året de fikk friheten tilbake, eller det året en viktig lovendring fant sted i landet deres. Det har også vært et år hvor Amnestys etterforskningsteam har lansert over 160 rapporter i 75 land. Denne dokumentasjonen er livsviktig for å få til endring i land som bryter menneskerettighetene.

Det er mye å være stolt over og glad for. Jeg velger å ta vare på disse viktige øyeblikkene når jeg husker tilbake på hva som skjedde i 2017. Det håper jeg du også gjør, for ingenting av dette hadde vært mulig uten støttespillere som deg.

Tusen takk for at du støtter vårt arbeid for menneskerettighetene. Sammen tar vi verden i riktig retning, ett skritt av gangen.

John Peder Egenæs,
Generalsekretær, Amnesty International i Norge

Sammen oppnår vi endring

Rettferdighet er mulig når vi er mange som står sammen.
Her er syv bevis på at din støtte utgjorde en forskjell i 2017.

1 105 land har avskaffet dødsstraff
I 2017 var det 40 år siden Amnesty startet sitt globale arbeid for avskaffelse av dødsstraff. Den gang var det bare 16 land som hadde avskaffet dødsstraff. I dag er det 105 land – som er mer enn halvparten av alle land i verden.

2 Unge liv ble reddet fra døden i Iran
Fra Amnestys kontor i Oslo avdekker etterforskeren Madyar Samienejad dødsdommer mot mindreårige lovbyggere i Iran. Han har selv sittet fengslet i Teheran på grunn av blogging. I 2017 la han og andre etterforskere frem dokumentasjon på at 39 nye mindreårige lovbyggere var dømt til døden. Aksjoner, tusenvis av appeller og Twitter-meldinger fra Amnestys støttespillere bidro til at minst 11 av disse fikk dommene sine omgjort.

3 Kampen for kvinners rettigheter ga resultater i Sør- og Mellom-Amerika
I arbeidet for kvinners og jenters rettigheter, jobber Amnesty også for at retten til trygg og lovlig abort skal ivaretas. I 2017 aksjonerte Amnesty for dette i Chile, Argentina og El Salvador. Det ga resultater: Totalforbudet mot abort ble opphevet i Chile. Dette betyr at jenter og kvinner i landet har lovlig tilgang til trygg abort i tilfeller hvor deres liv er i fare, eller der graviditeten er et resultat av voldtekt. Etter en omfattende aksjon ble Belén, en ung argentinsk kvinne, frifunnet. Hun var dømt til åtte års fengsel etter en spontanabort. Under aksjonen for tilgang til terapeutisk abort i El Salvador, bidro Norge med rundt 40 000 signaturer. Dette skal vurderes av parlamentet i El Salvador i 2018.

4 Internasjonalt press ga menneskerettighetsforkjempere friheten tilbake
2017 var preget av fantastiske nyheter om løslatelser. Flere av dem som ble løslatt var personer som hadde vært fengslet på grunn av fredelig arbeid for menneskerettighetene. Blant dem var russiske Valentina Tsjerevatenko, som var anklaget for å være «utenlandsk spion» på grunn av arbeidet sitt. I Sudan ble Doktor Mudawi Ibrahim Adam løslatt. Han sto i fare for å bli dømt til døden på grunn av sitt fredelige humanitære arbeid. Løslatelsene viser at selv land som Russland og Sudan responderer på aksjoner og internasjonalt press.

5 Etterforskning rettet verdens blikk mot den etniske rensingen i Myanmar
Amnestys etterforskere satte massakren i Myanmar på dagsorden i 2017. Rapportene fra Amnesty var basert blant annet på satellitt-bilder. De påviste at overgrepene mot rohingyaene i Myanmar var etnisk rensing, og motbeviste myndighetenes forsøk på å bortforklare massakren. Dette skapte internasjonal debatt. Storbritannia og USA stoppet sine militære samarbeid med Myanmar. Den norske regjeringen rettet usedvanlig skarp kritikk mot makthaverne i Myanmar og var raskt på banen med humanitær hjelp.

6 Kampen for skeiv kjærlighet fortsetter med ny styrke
Til tross for at rekordmange byer arrangerte Pride, viste 2017 at kampen for skeiv kjærlighet ikke er over. I april 2017 rapporterte den uavhengige russiske avisen Novaya Gazeta at mer enn 100 menn, som var antatt å være homofile, var bortført i Tsjetsjenia. Gjennom etterforskning bekreftet Amnesty at mennene hadde blitt torturert og mishandlet. Det satte i gang en stor global bevegelse, hvor mange deltok i Amnestys aksjon. Sommeren 2017 leverte Amnesty en halv million signaturer til russiske ambassader verden over. Russiske myndigheter svarte med å starte etterforskning av hendelsene.

7 Verden nektet å snu ryggen til folk på flukt
I 2017 rapporterte Amnesty om hvordan verdens folk på flukt har det. Etterforskere drev feltarbeid i flyktningleirer i Hellas og Italia, og i krig- og konfliktsoner i Syria og Afghanistan. Dokumentasjonen fra disse landene ble brukt til å få Norge og andre land til å ta et større ansvar for å hjelpe flyktningene der de er, og for å ta imot flere flyktninger.

Amnestys støttespillere viste at verden ikke vil snu ryggen til flyktning-krisen. I september 2017 spilte over 1000 artister stuekonserter verden over i solidaritet med folk på flukt. Konsertene gikk under navnet #GiveaHome, som var et samarbeid mellom Amnesty og SofarSound. Intimkonsertene ga folk mulighet til å donere penger og vise støtte til menneskene som har flyktet fra hjemmene sine.

Over hele verden samlet folk seg hjemme i hverandres stuer for å lytte til intimkonserter, i solidaritet med folk på flukt. Blant artistene var Ed Sheeran og The National. I Norge kom folk sammen for å se deLillos, Anne Grete Preus og mange andre artister.

*Flyktningpartiet bidro til å løfte debatten om flyktningkrisen.
Her på besøksrunde hos partienes valgsteder på Karl Johans gate i Oslo.*

Satte Norge på kartet

2017 var året da Norge måtte svare for egen flyktning- og asylpolitikk. Samtidig var det året hvor folk i Norge samlet hele verden for hjelpe en kvinne i El Salvador.

I forkant av stortingsvalget den 11. september var det lite snakk om verdens flyktningssituasjon fra de politiske partiene. Det var nødvendig å finne en inngang til debatten for å løfte dette på dagsorden igjen. Amnesty lanserte derfor Flyktningpartiet, et fiktivt parti med eget partiprogram, for å sette søkelyset på at flyktningkrisen på langt nær er over, og at det finnes gode politiske løsninger på utfordringene. Det skapte oppmerksomhet, både hos pressen og på sosiale medier.

- Vi er glade for å se at Flyktningpartiet bidro til å løfte debatten om flyktningkrisen. Fra ikke å uttale seg i det hele tatt, måtte hvert parti faktisk ta stilling til sin egen flyktningpolitikk, sier John Peder Egenæs, generalsekretær i Amnesty International i Norge.

- Det kom også tydelig frem at det norske folk hadde et stort engasjement for temaet, legger han til.

Amnesty opprettet også en egen aksjon for at Norge skulle ta et større ansvar i flyktningkrisen. Over 21 000 nordmenn signerte aksjonen med krav om at Norge skulle forplikte seg til å ta imot 10 000 asylsøkere fra Hellas og Italia i løpet av 2017 og 2018. Vi videresendte signaturene til statsminister Erna Solberg i november.

Amnesty i Norge fortsatte samarbeidet med russen og holdningskampanjen #NeiErNei, mot voldtekt og seksuelle overgrep. Sammen med seks ungdommer, som alle var russ i 2017, og Yousef Hadaoui fra Svart humor på NRK, lagde Amnesty seks filmer om sexvett. Her ble det brukt en kombinasjon av alvor og humor for å ta opp temaene voldtekt, sex og grensesetting. Filmene hadde til sammen over en million visninger på Facebook, og gjorde det enklere å forstå hva samtykke er.

Høsten 2017 fikk Norges asylpolitikk stor internasjonal oppmerksomhet. Da Amnesty lanserte rapporten "Afghanistan: Forced back to danger", ble Norge trukket frem som et av landene som returnerer flest asyl-

søkere tilbake til usikre forhold i Afghanistan. Rapporten dokumenterte hvordan returene setter folk i fare for tortur, kidnapping og drap. Amnesty aksjonerte for å stanse alle returer av afghanske asylsøkere fra Norge. Globalt ble det samlet over 100 000 signaturer til aksjonen som ba Norge om å stanse tvangsreturene til Afghanistan. Av disse kom mer enn 31 000 fra Norge.

Mot slutten av 2017 spilte Norge en særegen rolle i kampen for en kvinne som satt fengslet i El Salvador. Etter at Amnesty sendte ut et nødsignal for Teodora Vasquez på det nedlagte FN-nettet i Norge, sørget folk over hele landet for å spre signalet videre til resten av verden gjennom sosiale medier. Over én million mennesker i 92 land lyttet til signalet. Det skapte et enormt press mot myndighetene i El Salvador, som i februar 2018 valgte å benåde Vasquez.

- Dette er den lykkeligste dagen i livet mitt, fordi jeg har blitt gjenforent med familien min. Takk for at dere ikke ga opp. Takk for at dere støtter de andre som fortsatt sitter fengslet, sa Vasquez etter løslatelsen.

2017 bød på flere gode nyheter om løslatelser. I februar ble verdens lengst fengslede journalist, Muhammad Bekzhanov, løslatt. Han tilbrakte 17 år bak murene i Usbekistan. En annen usbekisk menneskerettighetsforkjemper ble også løslatt: tidligere FN-ansatt Erkin Musaev. Han satt urettferdig fengslet i 11 år, dømt for "spionasje". Både Bekzhanov og Musaev var en del av Amnestys kampanje Skriv for liv, med ett års mellomrom. Musaev har i ettertid fortalt at solidaritetsbrevne folk skrev til ham endret livet hans.

- Jeg vil uttrykke min ytterste takknemlighet til alle Amnesty Internationals aktivister, og til alle som støttet meg og min familie i en vanskelig tid. Min løslatelse er virkelig en stor seier, og deres bidrag har vært uvurderlig, sa han.

55 799

Antall medlemmer i Norge per desember 2017. Av disse støttet 44 519 Amnesty månedlig. Til sammen bidro medlemmene med 69 millioner kroner.

61 469

Antall SMS-aktivister i Norge i 2017. Disse bidro med 564 450 signaturer og støttet Amnesty med 20,1 millioner kroner.

80 000

Antall abonnenter som mottok Amnestys nyhetsbrev i 2017. Ønsker du å få med nyheter og aksjoner fra Amnesty ca. tre ganger i måneden? Gå på amnesty.no og meld deg på nyhetsbrevet på forsiden.

Vi fikk verden til å lytte

I desember sendte Amnesty i Norge ut et nødsignal for en kvinne som satt fengslet i El Salvador. Det ga henne en stemme. Og friheten tilbake.

Et reisebrev fra John Peder Egenæs, generalsekretær i Amnesty International i Norge

Det er høylytt trafikk og tung eksos utenfor kvinnefengselet Ilopango i San Salvador. Foran meg står en nervøs familie og venter. Foreldrene, Maria og Juan, virker bekymret. For 10 år siden ble datteren deres fengslet. Teodora ble dømt for drap etter en dødfødsel. I 10 år har de kjempet for henne, og tviholdt på håpet. Vi står sammen foran porten til fengselet. Sola steker oss i nakken. Det er to måneder siden jeg sto på taket til Amnestys kontor i et frosthvitt Oslo for å sende ut et nødsignal for Teodora. Nå skal hun endelig løslates.

Dømt etter en dødfødsel

Det startet med at Teodoras søster, Cecilia, kom i kontakt med Amnesty i Norge. Hun ba om hjelp til å rette verdens blikk mot El Salvador og situasjonen til kvinnene der. De får opptil 35 år i fengsel etter å ha opplevd svangerskapsproblemer. El Salvador er et av fem land i verden som har totalforbud mot abort. Dette gjelder også når kvinner og jenter har blitt voldtatt, eller når deres liv og helse står i fare.

Cecilia smiler forsiktig til meg foran fengselet. Hun har fortalt at søsteren hadde kjøpt babytøy og tenkt på navn. Teodora hadde allerede en sønn på fire år, og hun gledet seg til å få et barn til. Da hun fødte et dødt barn like før termin dato, ble hun mistenkt og dømt for å ha "begått mord på nærstående familie". Dette til tross for at det ikke fantes bevis for det.

Spredte nødsignalet til hele verden

- *Vær så snill og hjelp oss, vær så snill og lytt.* Slik startet nødsignalet som ble sendt ut på det norske FN-nettet. Etter kort tid hadde hundrevis av nordmenn gjort om Facebook- og Twitter-profilene sine til radiosendere som spilte signalet. Snart hadde det spredt seg til 92 land, og over en million mennesker lyttet til signalet. Under hashtaggen #IamListening viste verden myndighetene i El Salvador at det er i strid med menneskerettighetene å fengsle kvinner for fødselskomplikasjoner, slik de hadde gjort med Teodora. Kampanjen nådde

verdenspressen, som ga saken enorm oppmerksomhet. Over 300 nyhetsredaksjoner fortalte om Teodora og #IamListening. Ved retts-høringen i El Salvador i desember var de store internasjonale og nasjonale mediehusene på plass for å dekke saken.

Endelig fri

To måneder senere står jeg og familien Vasquez blant haugevis av presse foran fengselet i San Salvador. Den lille porten åpnes, og pressen får gå inn. Mor og far får også gå inn, mens Teodoras 14 år gamle sønn må vente ute med resten av familien. Så ser vi henne. En liten kvinne i hvit topp og mørke bukser. Stolt gående ved siden av en lett pompøs justisminister, som strengt tatt ingen bryr seg om. Hun omfavner foreldrene sine og holder morens ansikt i hendene, mens pressen svermer rundt dem. Sammen går de ut den andre porten. Den som tar henne helt ut i friheten. Der jubler og synger folk for Teodora. Hun baner seg vei gjennom folkemengden, og har blikket bare rettet mot sønnen sin. Jeg står ganske tett ved når Teodora legger armene rundt ham. I noen få sekunder blir alt helt stille.

Etter løslatelsen feirer vi sammen med familien. Det er kake, taler og dans. Teodora forteller at hun er takknemlig for alle som sto opp for henne i Norge og resten av verden. Hun har lyst til å studere jus, slik at hun kan kjempe for sine tolv "søstre" i fengselet. Som Teodora, er kvinnene dømt til opp mot 30 år i fengsel, mistenkt for å ha forsøkt å ta abort. Mange av dem er under 20 år gamle.

Vi tar avskjed med Teodora og familien dagen etter løslatelsen. Det har vært en stor opplevelse å møte den sterke, men samtidig forsiktige, familien, som har slått ring om sin datter, søster og tante. De holder hendene våre, gir gode klemmer, og ber oss takke alle som hjalp til, før de setter seg i bilen som skal ta dem tilbake til hverdagen. En hverdag der Teodora er trygt hjemme igjen, og livet kan starte på nytt.

#IAMLISTENING-KAMPANJEN

I 2008 ble Teodora Vasquez dømt til 30 år i fengsel etter en dødfødsel i El Salvador. I desember 2017 skulle dommerne vurdere saken hennes på ny. Amnesty i Norge sendte ut et nødsignal for å få resten av verden til å legge press på myndighetene, slik at hun skulle bli løslatt. Da rettshøringen startet 4. desember, var Amnesty Norge tilstede for å observere og rapportere. Over 1 million mennesker hadde hørt nødsignalet, og internasjonal presse fulgte nøye med på rettshøringen i El Salvador. Til tross for dette ble ikke Teodora frikjent.

To måneder senere bestemte myndighetene at Teodora skulle benådes. Generalsekretær John Peder Egenæs var tilstede under løslatelsen, som fant sted i februar 2018. I skrivende stund sitter fortsatt 26 kvinner fengslet i El Salvador, mistenkte for å ha tatt abort. Teodora er nå aktiv i arbeidet for rettferdig behandling av disse kvinnene.

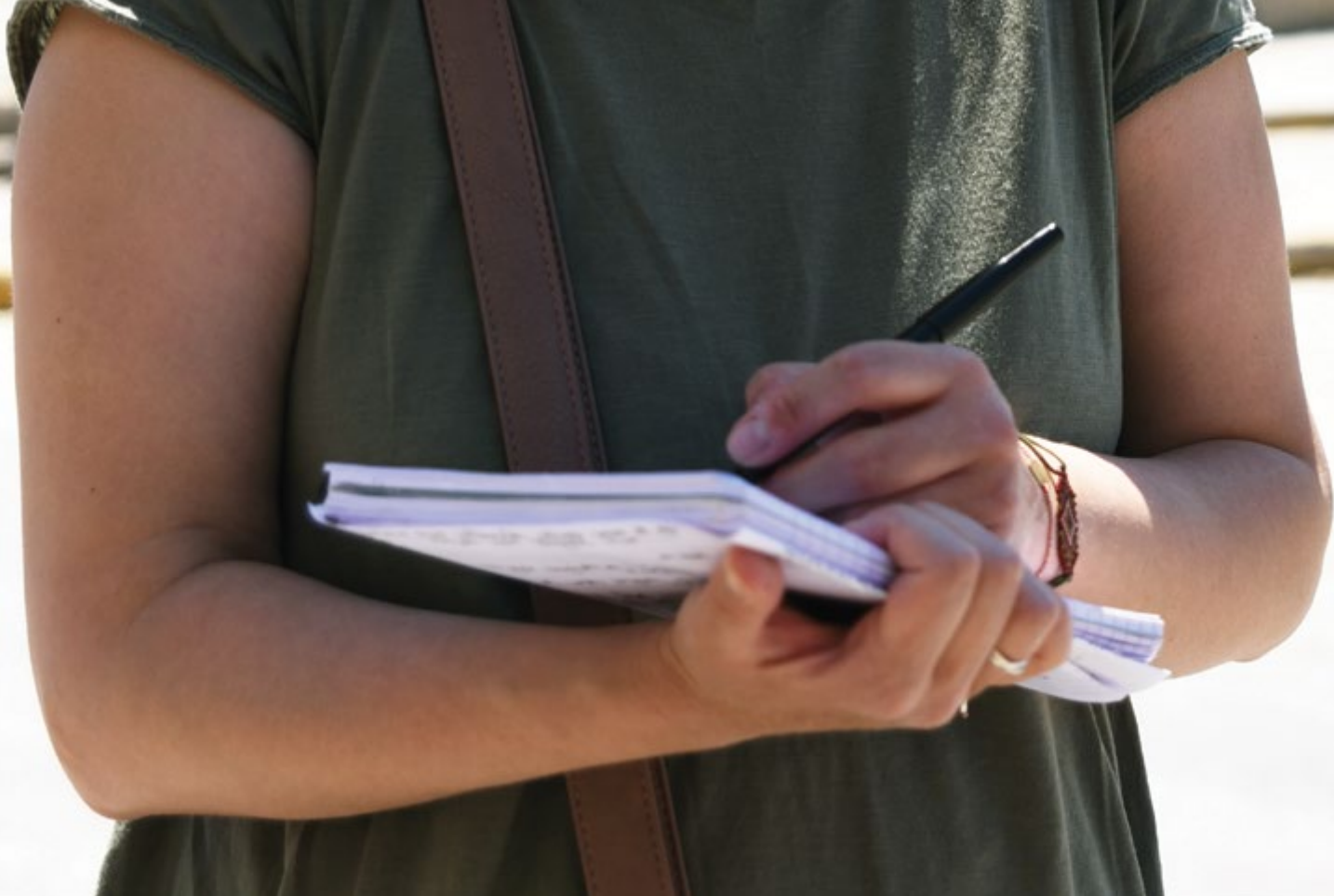
Familien slår ring om Teodora idet hun kommer ut av fengselet.

Foto: Amnesty International/Edgar Romero

Lea Reus er Amnestys researcher for Mellom-Amerika. Sammen med den lokale organisasjonen Agrupación Ciudadana, har hun jobbet med Teodoras sak. Hun har også vært i tett dialog med familien til Teodora. Her blir hun intervjuet av CNN utenfor fengselet etter løslatelsen.

Foto: Kristine Kro

Over: Amnestys etterforsker Irem Arf tar notater under et intervju. Teamet hennes rapporterer om forholdene i en flyktningleir i Hellas.

Under: Irem Arf hilser på en familie som bor i en av flyktningleirene.

Rapportene som redder liv

I land hvor alt skal holdes skjult, løfter Amnesty etterforskning frem sannheten. Det skaper endring.

- Dette er etnisk rensing, sier Tirana Hassan, lederen av Amnestys kriseetterforskningsarbeid. Hun er på plass i Bangladesh, ved grensen til Myanmar. Her dokumenterer hun og teamet hennes brudd på menneskerettighetene mot rohingyaene, minoritetsgruppen som flykter fra landet. I løpet av høsten har over 80 rohingya-landsbyer blitt satt i brann, og mer enn 600 000 rohingyaer flyktet over grensen.

Etterforskningen bekrefter at angrepene mot rohingyaene er systematisk planlagt av både militæret og opprørsgrupper. Hassan og kollegene bruker satellittbilder, og bilder og videoer fra bakken. De intervjuer også dusinvis av øyenvitner. Mange forteller hjerteskjærende historier om flukten fra Myanmar. Teamet utarbeider rapporter og presse-meldinger som skal holde verdenspressen oppdatert om hva som foregår. Dokumentasjonen gjør det også mulig for Amnesty å legge press på andre land i arbeidet med å stoppe volden i Myanmar.

I Hellas er den fortvilte situasjonen for mennesker på flukt fortsatt kritisk. Sammen med Amnestys etterforsker Irem Arf og hennes team, besøkte Amnesty Norge flere flyktningleirer i 2017 for å avdekke hva slags forhold folk lever under der.

- Noe av det viktigste vi gjør er å snakke med folk. Vi intervjuer flyktninger, asylsøkere og migranter. Vi intervjuer også kvinner og jenter som bor i utrygge flyktningleirer, og vi snakker med ikke-statlige organisasjoner som tilbyr tjenester her. I tillegg har vi møter med myndigheter og statlige institusjoner. Det er noen av måtene vi samler informasjon og bevis på, sier etterforsker Arf.

Fra Tyrkia rapporterer Amnestys etterforsker Andrew Gardner om et samfunn som opplever en sjokkbølge av fengslinger og oppsigelser i kjølvannet av det mislykkede kuppforsøket sommeren 2016. – Det ødelegger fremtidsmulighetene for et stort antall mennesker, som ikke bare har mistet jobbene sine, men som også har opplevd at karrieren blir ødelagt og familien splittet, forteller Gardner. I mai 2017 lanserte Amnesty rapporten "No end in sight", som viser hvordan titusener av tidligere leger, politibetjenter, lærere, akademikere og

militære blir stemplet som terrorister av myndighetene. Noen måneder etter at rapporten ble lansert, ble ti menneskerettighetsforkjempere arrestert på et hotell i Istanbul. En av dem var Amnesty Tyrkias generalsekretær, Idil Eser. Alle ble tiltalt for "medlemskap i en terrororganisasjon", og risikerer 15 års fengsel dersom de blir dømt. Tyrkia er i ferd med å miste sine frie stemmer og sannhetssøkere.

Krigen i Syria er preget av brutale menneskerettighetsbrudd, som Amnestys etterforskning har dokumentert. I flere år har etterforsknings-teamene dokumentert overgrep som begås av alle sider i konflikten i Syria. I 2017 kom det frem flere grusomme funn fra landet. Rapporten "Syria: Human Slaughterhouse", lansert i februar, slo fast at opptil 13 000 mennesker hadde blitt utenomrettslig henrettet i Saydnaya-fengselet i Syria mellom 2011 og 2015. Amnestys etterforskning gjorde det også mulig å lage en virtuell fremstilling av Saydnaya-fengselet, basert på skildringene til personer som hadde sittet fengslet der. Plutselig kunne verden se innsiden av skrekkefengselet ved hjelp av noen få tasteklikk.

Etterforskningen viste også hvordan krigføringen i Syria rammer uskyldige sivile. Rapporten "We leave or we die", lansert i november, viste helt konkret hvordan både Assad-regimet og opprørsgrupper aktivt beleiret sivile for å hindre dem tilgang på mat, medisiner og andre livsnødvendigheter. Rapporten viste også hvordan det ble gjennomført målrettede angrep mot sivile.

Etterforskningsarbeidet er kjernen i Amnesty Internationals arbeid. Å samle inn informasjon og dokumentere det som skjer bak lukkede dører eller i konfliktsoner er en svært sentral del i kampen for menneskerettighetene. Det er en tidskrevende prosess, og det løfter frem historier som både er viktige og vonde å ta innover seg. Uten Amnestys økonomiske bidragsytere, kunne ikke disse historiene ha blitt fortalt. Ved å støtte vårt arbeid i kriser som disse, bidrar du til at sannheten aldri forblir skjult.

130

Amnesty International sender ut ca. 130 etterforskningsteam til land over hele verden hvert år.

163

Antall rapporter som Amnesty lanserte i 2017. Rapportene lanseres ofte på flere språk, som engelsk, spansk, arabisk, fransk og kinesisk.

75

Antall land Amnestys etterforskningsteam har rapportert fra i 2017.

Fant håp i 900 norske brev

2017 var preget av et stort globalt engasjement for menneskerettighetene. I Norge engasjerte Amnestys aktivister seg stort for blant andre Taibeh og Shackelia.

Etter at Shackelia Jackson mistet broren sin, startet hun en kamp mot politidrap på Jamaica. I 2017 viste hundrevis av norske aktivister henne at hun ikke står alene i kampen.

- Dere ga meg håp. Håp om et nytt liv. Håp til å drømme igjen, skrev Shackelia i et brev til Amnestys støttespillere.

Hun hadde mottatt flere tusen solidaritetsbrev og støtteerklæringer fra hele verden. Rundt 900 av disse var fra norske avsendere.

Shackelia var en av del av Skriv for Liv, Amnestys verdensomspennende brevskrivningskampanje. Broren hennes, Nakiea, ble skutt og drept av politiet i 2014. Da Shackelia og lokalsamfunnet hennes forsøkte å kritisere politiet og rettssystemet i landet, ble de svart med trusler og trakassering. Men Shackelia er fast bestemt på å fortsette kampen, nå med støtte fra aktivister verden over.

Under Skriv for Liv ble det satt en ny rekord i 2017. Amnestys medlemmer og støttespillere over hele verden bidro til kampanjen med over 5,5 millioner appellbrev, underskrifter, solidaritetsbrev og andre aktiviteter. I Norge ble det skrevet over 3600 solidaritetsbrev. Disse ble sendt til menneskerettighetsforkjempere i Kina, Jamaica, Honduras, Tsjad, Tyrkia og Egypt.

Over hele landet blafret regnbueflaggene i vinden. Gjennom ulike Pride-arrangementer var Amnesty med på å vise at kjærligheten ikke kan begrenses av kjønnsnormer. I Kirkenes og Stavanger ble Pride arrangert for første gang. Paraden i Kirkenes ble den nordligste i verden. Her gikk norske og russiske aktivister side om side for å feire kjærligheten. I Region nord ble Tromsø Arctic Pride også en stor begivenhet med hele 4000 deltakere i paraden.

Engasjementet for Taibeh Abbasi og familien hennes stod sentralt i Region midt. Taibeh risikerer å bli sendt til Afghanistan, et land hun aldri har bodd i. Hun ble født i Iran etter at foreldrene hadde flyktet fra Afghanistan. Etter at de fikk beskjeden om utsendelse, gikk venner og bekjente sammen for at familien skulle få permanent opphold i Norge. Det ble holdt demonstrasjoner med innsamling av signaturer til Amnestys aksjon. Nesten 2000 mennesker møtte opp for å vise støtte til Taibeh og familien på torget i Trondheim.

I Region øst arrangerte studentgruppene en stor gateaksjon for Idil Eser, generalsekretæren i Amnesty i Tyrkia. Hun satt varetektfengslet sammen med andre menneskerettighetsforkjempere i Tyrkia, anklaget for å støtte en terrororganisasjon. Region øst samlet inn nærmere 1000 underskrifter på gata i Oslo. Samtidig arrangerte ungdomsgruppene bursdagsfeiring for Idil på Amnestys kontor. Bilder fra aksjonen og bursdagsfeiringen ble samlet i et fotoalbum som ble overrasket til Idils kollega, Deniz Yildiz. Aktivistene håper Idil vil motta gaven nå som hun er løslatt fra varetekt.

Foran Saudi-Arabias ambassade i Oslo fortsatte demonstrasjonene for Raif Badawi gjennom 2017. Badawi er dømt til fengselsstraff og piskeslag for å ha opprettet en nettside for debatt. Trofaste demonstranter møtte opp den første fredagen i hver måned med pågangsmot og kamprop.

Cities for Life ble arrangert 30. november. Her markeres motstand mot dødsstraff i byer over hele verden ved å kaste flomlys mot et av byens signalbygg eller monumenter. I Region sør deltok Amnesty-grupper i både Kristiansand og Stavanger. I Stavanger ble Domkirken flombelyst og inne i kirkerommet var det markering med appeller. Det ble også arrangert en mini-filmfestival om menneskerettigheter.

På Torgallmenningen i Bergen ble det arrangert et stort Skriv for Liv-maraton 2. desember. Arrangementet inneholdt appeller, foredrag og musikkinnslag. Amnesty Student Bergen og ungdomsgrupper i Region vest samlet inn 4000 brev denne dagen.

Ungdomsengasjementet i Amnesty i Norge økte sterkt i 2017. Ungdom deltok på samlinger hvor de utvekslet erfaringer og hentet inspirasjon. Ungdomssamlingen på Amnestys hovedkontor i Oslo hadde rekordhøy deltakelse med omtrent 90 deltakere. Skriv for Liv var temaet, og de fikk møte advokaten Deniz Yildiz som er ansatt i Amnesty International i Tyrkia. Hun fortalte om utfordringene menneskerettighetsforkjempere i Tyrkia står ovenfor. Ungdommene fikk også møte Shackelia Jackson. Hun inspirerte salen til å fortsette å engasjere seg for en mer rettferdig verden.

135 000

Under Skriv for Liv-kampanjen i Norge ble det samlet inn nær 135 000 protestbrev og underskrifter rettet til myndigheter som bryter menneskerettighetene.

800 000

I 2017 samlet Amnesty inn nærmere 800 000 underskrifter i Norge.

362

Amnesty-gruppene i Norge gjennomførte over 362 lokale arrangementer i 2017. I gjennomsnitt var Amnesty synlig på gaten i Norge hver eneste dag i 2017.

Menneskerettighetsforkjemper Shackelia Jackson fra Jamaica mottok brev fra hele verden i forbindelse med Skriv for Liv. I Norge alene signerte ca. 19 000 mennesker Amnestys aksjon, med krav om at Shackelia skal beskyttes mot trakassering, og at politidrapet på broren hennes skal etterforskes.

Russiske Valentina Likhoshva har lenge drømt om å gi russiske LHBT-aktivister en dag som denne.

Historisk kjærlighetsmarsj

Lenge virket en Pride-parade helt uoppnåelig.
Og, ikke minst: Altfor farlig.

To verdener

Kirkenes ligger kun en halvtimes kjøretur unna grensen til Russland, og trafikkskiltene er skrevet med både norske og kyrilliske bokstaver. Kirkenes er på en måte både norsk og litt russisk. Men hverdagen din kan være helt forskjellig, avhengig av hvilken side av Grense Jakobselv du har adresse. For hvis du er homofil, lesbisk, bifil eller transperson (LHBT), markerer denne grensen et av de største skillene i verden mellom hva slags rettigheter du har. I Norge kan du gifte deg i kirken, og det er lovfestet at du ikke skal diskrimineres. I Russland er det forbudt å si noe positivt om homofili foran mindreårige, og flere grupperinger jakter på LHBT-personer.

Drømmer om friheten

I Murmansk legger psykologen Valentina Likhoshva ned alle kreftene sine i Maximum, et nettverk som kjemper for LHBT-rettigheter. I flere år har hun drømt om å gi unge russiske LHBT-aktivister en smak av friheten i i Norge. En liten pause fra en virkelighet som blir stadig vanskeligere. Spørsmålet er: Vil det være mulig å få en gjeng russiske aktivister trygt over grensen til Norge, slik at de fritt kan få heve regnbueflaggene i Kirkenes' aller første Pride-parade?

Hemmelige planer

I Norge har FRIs lokallag i Tromsø samme tanke. Sammen med Maximum, Skeiv Verden, Amnesty og Helsingforskomiteen begynner de planleggingen i hemmelighet. All kommunikasjon skjer via kryptert e-post. Det er en kjent sak at russisk etterretning følger nøye med på slike aktiviteter. Under den kalde krigen het de KGB. Nå er det FSB, det russiske sikkerhetspolitiet, som står for overvåkingen. De

skjulte forberedelsene foregår i månedsvis. Det skal være workshops, paneldebatt og stor parade, og sikkerheten må på plass i alle ledd.

Til Kirkenes med håp

Fredag 22. september venter 30 russiske aktivister på at dagens workshops skal starte. De har kommet seg trygt over grensen og er i Kirkenes, i Sør-Varanger samfunnshus. Der sitter FRI-leder Ingvild Endestad ved et lite bord og registrerer deltagere. Alle får rosa bånd som de fester rundt håndleddet, akkurat som på en festival. Det er viktig å sikre at ingen uvedkommende kommer inn.

Følelsesladd finale

Dagen etter går de russiske og norske aktivistene i flokk frem til møte-stedet foran Kirkenes skole. Det er endelig parade. Idet de runder siste sving inn mot skolen, så står politibilen der. De russiske deltagerne stivner til. Dette kan umulig være et godt tegn. Betyr det at paraden blir avlyst? Så ser de to menn i hvite prestekapper, og er sikre på at løpet er kjørt. Men de forstår snart at politiet er der for å beskytte dem, ikke for å ta dem. Og i stedet for å rope skjellsord mot dem, så tar prestene imot regnbueflagg og løfter dem mot himmelen. I dag er det ingen som skal bli trakassert eller arrestert.

Ved paradens slutt står Valentina Likhoshva på torget i Kirkenes og er blank i blikket. Paraden ble en følelsesladet og fredelig kampmarsj for kjærligheten. FRI-leder Ingvild Endestad kommer bort og strekker ut armene. Endestad har også tårer i øynene. De klemmer hverandre lenge. - Vi fikk det til!

Hver måned i 2017 samlet engasjerte aktivister
foran Saudi Arabias ambassade for å demonstrere
for samvittighetsfanger som sitter uskyldig fengslet.

Slik støtter Norge Amnesty

Hver dag bidrar våre støttespillere til at Amnesty kan arbeide for en mer rettferdig verden.

MEDLEMMER

I 2017 hadde Amnesty i Norge 55 799 medlemmer, hvorav 44 519 støttet Amnesty månedlig. Medlemmene bidro med totalt 69 millioner kroner. Takket være medlemmene er Amnesty i Norge en viktig bidragsyter til Amnestys internasjonale arbeid. Medlemmene er selv med på å avgjøre Amnestys strategi og arbeid, både gjennom landsmøtet og ved å være aktive i grupper over hele landet.

Ved å bli medlem kan man velge å bidra månedlig eller betale en årlig medlemskontingent. Les mer på www.amnesty.no/blimedlem.

TESTAMENT

Vi er svært takknemlige for at flere hvert år velger å gi en del av arven de etterlater seg til vårt menneskerettighetsarbeid. Disse gavene gir oss muligheten til å sette i gang nye prosjekter. I 2017 mottok vi 413 000 kroner fra tre personer. De som kan tenke seg å utgjøre en forskjell på lignende måte kan lese mer om dette på www.amnesty.no/testament eller kontakte oss på telefon 22 40 22 00. Om man ønsker hjelp med å utarbeide testament bistår gjerne vår samarbeidspartner, advokatfirmaet Hjort.

BEDRIFTER OG ORGANISASJONER

Over hele landet er det bedrifter og organisasjoner som støtter Amnesty økonomisk. Vi samarbeider om foredrag og arrangementer med våre største støttespillere. I 2017 mottok vi til sammen over 3,4 millioner kroner fra næringsliv, fond, stiftelser, fagforeninger, organisasjoner og institusjoner.

Informasjon om hvordan bedrifter og organisasjoner kan støtte Amnestys arbeid finnes på www.stottespiller.amnesty.no.

GAVER

I 2017 fikk Amnesty ca. 4,6 millioner kroner til sammen fra personer som ønsket å bidra med et engangsbetrag. Dette setter vi utrolig stor pris på. Noen gir også gaver i forbindelse med spesielle begivenheter som jubileumsmarkeringer, dåp, bryllup, bisettelser og begravelser. Man kan gi en gave ved å gå inn på www.amnesty.no/gi-gave eller ved å overføre penger til kontonummer 1644 11 69764. Vi hjelper gjerne til med gavekort eller takkekort.

Kontakt oss på telefon 22 40 22 00 eller send en epost til medlem@amnesty.no.

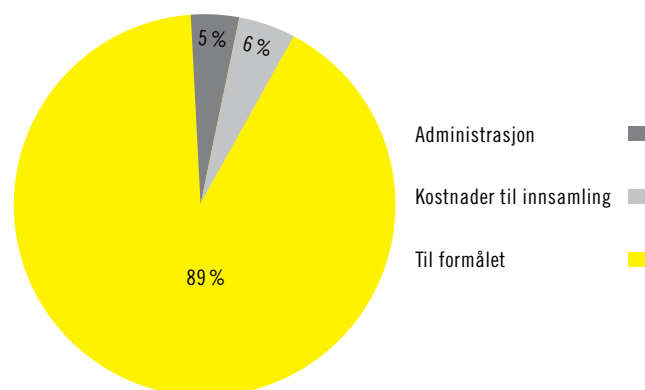
SMS-AKTIVISTER

I 2017 bidro 61 469 SMS-aktivister med 564 450 signaturer og 20,1 millioner kroner. SMS-nettverket er Amnestys største og mest effektive aksjonsnettverk i Norge. Det brukes når det er behov for rask responstid. Det koster 10 kroner per aksjon, totalt 30 kroner per måned.

Man kan bli SMS-aktivist ved å sende **AMNESTY til 2115** eller ved å registrere nummeret sitt på www.amnesty.no/smsaktivist.

DETTE GÅR PENGENE TIL

Anvendelse av midler, 2017*

*Regnskapstallene er foreløpige og godkjennes først gjennom styremøtet i juni 2018.

La engasjementet ditt leve videre

Vil du vite mer om arv og testament, og hvordan du kan gi en gave til morgendagens menneskerettighetsforkjempere?

For mer informasjon, ta gjerne kontakt med Sidsel Stanmore Andersen, ansvarlig for arv og testament i Amnesty International i Norge:

E-post: sandersen@amnesty.no / Tlf: 934 23 632

Sidsel Stanmore Andersen

AMNESTY
INTERNATIONAL

AMNESTY PÅ NETT

amnesty.no

@Amnesty_Norge

AmnestyiNorge

Amnesty International Norway

@Amnesty_Norge

amnestynorge

Amnesty International i Norge

Postadresse: Postboks 702 Sentrum, 0106 Oslo. Besøksadresse: Grensen 3, 0159 Oslo

Tlf: 22 40 22 00. E-post: info@amnesty.no. Kontonummer: 1644 11 69764.